

Visoki predstavnik izmijenio propise koji doprinose vladavini zakona

Visoki predstavnik Paddy Ashdown danas je proglasio veoma bitne tehničke izmjene i dopune zakona kojima se rješavaju žurna pitanja u cilju jačanja vladavine zakona u Bosni i Hercegovini. Visoki predstavnik je na konferenciji za novinstvo održanoj 21. listopada ove godine najavio da postoji potreba za ovim izmjenama.

Izmijenjeni zakoni osigurati će da se pravda jednako provodi u svim sudnicama širom BiH. Oni će također pridonijeti jačanju povjerenja među ulagačima i poduzetnicima, tako što će unaprijediti mehanizme za rješavanje gospodarskih sporova.

Visoki predstavnik je proglasio izmjene i dopune deset županijskih zakona o sudovima u FBiH i Zakon o sudovima i sudskoj službi RS, na temelju izvješća Neovisne pravosudne komisije od 21. listopada 2002. godine. Ovim izmjenama i dopunama smanjuje se broj prvostupanjskih sudova u BiH sa 78, koliko ih sada ima, na 47. Njima se također uspostavljaju novi odjeli za gospodarska pitanja pri određenim prvostupanjskim sudovima. Ovi odjeli razmatrat će predmete koji se vode u bilo kojoj županiji (FBiH) ili okrugu (RS), a koji zahtijevaju stručno znanje iz oblasti gospodarskog prava. Ovim izmjenama i dopunama se nadležnost za prvostupanjske građanske pravice prenosi sa županijskih i okružnih sudova na općinske, odnosno osnovne sudove, kako bi se izvršila harmonizacija predmeta i racionalizirala procedura.

Entitetska ministarstva pravde bit će odgovorna za konsolidiranje sudova, a to će raditi u suradnji s Neovisnom pravosudnom komisijom. Sukladno izmjenama i dopunama zakona koje je proglasio Visoki predstavnik, entitetska visoka

sudačka i tužiteljska vijeća će, nakon ponovnog izbora odgovarajućeg broja sudaca za restrukturirane sudove, odlučiti o datumu kada će novi sudovi početi s radom.

Visoki je predstavnik danas također izmijenio i dopunio sljedeće zakone:

Zakone o centru za edukaciju sudaca u oba bh. entiteta, pri čemu više nije potrebno da direktor centra bude osoba koja u vrijeme imenovanja obnaša funkciju suca i čime se visokim sudačkim i tužiteljskim vijećima daje mandat da vrše nadzor nad radom upravnih odbora. Na upravne odbore centara za edukaciju sudaca sada se primjenjuju isti stegovni postupci i procedure izbora kao i oni koji se primjenjuju na suce i tužitelje.

Zakon o Visokom sudačkom i tužiteljskom vijeću BiH na državnoj razini, koji sada dozvoljava osobama koje su završile pravne fakultete na institucijama u drugim republikama bivše Jugoslavije da se natječu za radna mjesta sudaca i tužitelja.

Zakon o kleveti FBiH, koji sada maksimalno osigurava slobodu izražavanja i, istovremeno, na odgovarajući način regulira zaštitu pojedinaca od lažnih izjava koje mogu štetiti njihovom ugledu. Danas su također ukinute krivične sankcije za klevetu. To znači da se više ne mogu izricati krivične sankcije za iznošenje informacija u javnost. Zakon o zaštiti od klevete, koji je proglašen danas, ujednačava zakonske razlike koje su postojale između entiteta nakon usvajanja sličnog zakona 2001. godine u RS.

Visoki predstavnik je također danas dostavio Nacrt zakona o krivičnom postupku BiH Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija (MCPK), ministrima pravde oba bh. entiteta i Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta na usvajanje.

Pravni stručnjaci iz BiH su izradili ovaj ključni zakon. Njime se uvode odredbe kojima se odgovornost za vođenje istrage daje tužiteljima, čime se omogućava da se dokazi prikupljeni u

tijeku istražne faze koriste na glavnom pretresu. Pored toga, uvode se nove mjere kojima se dozvoljava zapljena imovine povezane s krivičnim djelima, uvode se pojačane mjere istrage i uspostavlja se ograničenje trajanja pritvora za vrijeme glavnog pretresa. Sukladno ovom prijedlogu, žalbeni postupci se također ograničavaju, a o tome odluku moraju donijeti apelacioni sudovi, umjesto vraćanja postupka na prvostupanjske sudove, kao što je to bio slučaj do sada. Ova nova rješenja sukladna su Nacrtu krivičnog zakona BiH, koji je upućen MCPK BiH u srpnju mjesecu, a koji je prošao prvo čitanje na Domu naroda BiH u rujnu. Oba gore navedena zakona moraju stupiti na snagu do kraja godine kada će Sud BiH otpočeti s radom.

Visoki predstavnik je izrazio zahvalnost entitetskim ministrima pravde za njihovu suradnju i naveo da od njih očekuje da osiguraju da entitetski krivični zakoni i zakoni o krivičnom postupku budu usklađeni s prijedlozima na državnoj razini. Bez učinkovitog sustava krivičnog pravosuđa, kriminal će nastaviti podrivati rad institucija BiH i kvalitet života njenih građana.